

Jeg forstod også på hr. Erik Larsens svar, at Venstre havde tænkt sig det som en ret, at man kunne tage orlov, og så er den jo også klaret af.

Jeg forstod om det der plejehjem, at det kunne godt udstrækkes til andre, der havde et tilsvarende plejebehov, så det skal ikke læses snævert, og med hensyn til aflønning er jeg enig i, at der er nogle ting, vi lige skal kigge på, dels om retigheder, dels at man pensionsmæssigt ikke stilles dårligere ved at gå ind i sådan et orlovsforløb.

Så har vi det sådan i SF, og det er sagt helt uden at drille, at der er større glæde over én synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige. Det er klart, at når vi i dag møder et forslag, der er en afskrift, tror jeg næsten jeg tør sige, af vores forslag, så er det en ganske interessant dag. Den vil blive husket som den dag, hvor der var et flertal i Folketinget for at gå videre med orlov og for at få forlænget barselorloven. Det er ikke så dårligt endda set fra SF's synspunkt.

For et medlem af et parti, der har kæmpet for det her i årevis, er det sjældent, at solen har strålet så smukt.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Til hr. Jørn Pedersen: Nu er det ikke alene ægtefæller, der står pårørende, og pårørende vil også være forældre til et handicappet barn. Vi har set på, hvad det er for et plejebehov, der er, og det er det, der er afgørende for forslaget.

Til hr. Villy Søvnald: Jeg tror nok, at jeg er nødt til at trække lidt i land, ikke med hensyn til det, jeg sagde, men i hvert fald korrigerer, for vi har ikke den indstilling, at man bare kan forlænge orlovsperioden. Men det er jo klart, som jeg siger, at det her er en orlov, vi vil give, for at folk kan få afklaret deres situation, så de kan finde ud af med sig selv og deres familie, om det her er noget, de kan klare.

Man kan så have et halvt år til at prøve, om det er noget, man kan klare, men det forhindrer jo ikke, at man kan fortsætte i årevis med at have den indstilling, at man gerne vil passe sin ægtefælle, sit barn eller sin pårørende i det hele taget. De 6 måneder, kan vi sige, er en afklaringsperiode for den pågældende, som jeg synes er vigtig, og vi har fået meldinger tilbage fra Odense om, at det ville være dejligt, hvis man kunne bevare sin tilknytning til arbejdspladsen i det halve år, man ligesom skal have for at afprøve, om det her er noget, man kan bære.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 188:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af andelsselskaber med faciliteter til praktisk bistand og personlig pleje for ældre.

Af Erik Larsen (V) og Tom Behnke (KF) m.fl.
(Fremsat 6/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):
Regeringen har stor sympati for tanken om, at de ældre borgere i et omfang, som de selv måtte ønske det, kan blive boende i den samme ældreegnede bolig så lang tid som muligt og også gerne, hvis de ønsker det, resten af deres liv.

Jeg synes, det er vigtigt at starte med at bemærke, at forslaget på det sociale område ikke indeholder elementer, som kommunen ikke allerede kan anvende i dag.

Kommunen har i dag mulighed for at overlade udførelsen af hjælp efter serviceloven til private udførere. Hvilken selskabsform den eller de private udførere er oprettet under, er i den forbindelse underordnet. Kommunerne har således allerede i dag meget frie rammer for, hvorledes de vil tilrettelægge udførelsen af den tildelte hjælp.

Ifølge forslaget skal andelsforeninger, som skal stå for levering af den personlige og praktiske hjælp, oprettes i tilknytning til en andelsboligforening. Det er alene andelshaverne, der skal have mulighed for at få udført hjælpen af andelsselskabet.

Det betyder altså, at ældre borgere, der bor i samme boligkompleks, og som gerne vil have den samme praktiske hjælp udført af andelsselskabet, ikke kan få det ønske opfyldt, medmindre de har en andel i andelsselskabet. Det afgørende for retten til at få hjælp udført af andelsselskabet er således afhængig af den enkelte ældres økonomiske mulighed for at skyde penge ind i et andelsselskab. I stedet for at rette fokus på de initiativer, der kan medvirke til, at alle ældre også uanset deres økonomiske forhold skal hjælpes til at forblive i eget hjem, så længe de selv ønsker det, ønsker forslagsstillerne altså alene at fokusere på en særlig gruppe, nemlig dem, der har mulighed for at købe en andel i andelsselskabet.

Efter regeringens opfattelse er forslaget meget snævert rettet og baserer sig også på en usolidarisk tankegang. Netop de økonomisk bedrestillede ældre har allerede i dag mange muligheder for at skabe bedre rammer omkring deres ældreliv, eksempelvis etablering af oldekolle m.v.

Forslagsstillerne ønsker med forslaget at forpligte kommunerne til at tegne driftsoverenskomst med andelsselskabet, et forslag, der på det punkt ikke adskiller sig fra tidligere forslag fra de to partier om at forpligte kommunen til at indføre et frit valg på ældreområdet, men som tydeligt nok alene indbefatter en frit valg-model for den særlige gruppe ældre, nemlig andelshavere, der som de eneste vil være berettiget til at få udført hjælpen af andelsselskabet.

Der er ikke i forslaget taget stilling til, hvilket udvælgelseskriterium kommunalbestyrelsen skal lægge til grund, og hvilke krav kommunalbestyrelsen kan stille ved tildeling af støtte til servicearealerne. Er det hensigten, at alle andelsselskaber skal have tilskud til servicearealet, hvis blot nogle få medlemmer af andelsselskabet er visiteret til praktisk bistand og personlig pleje?

Også på det punkt må jeg sige, at der forekommer forslaget usolidarisk over for den økonomisk dårligt stillede ældre ved, at de økonomisk mere velstillede ældre kan købe sig til et statstilskud til servicearealer via deres medlemskab af en andelsforening.

Regeringen er dybt optaget af at skabe også ordentlige ældreboliger, og der er taget en række initiativer. Med nye forslag, som boligministeren har lagt frem til diskussion, er der også specifikt peget på disse områder i forhold til ældre. Så det overordnede synspunkt, som handler om at give ældre nogle gode rammer, nogle gode

muligheder, er vi fuldstændig enige i. Vi synes bare, at med forslaget her henvender man sig meget målbevidst til en gruppe, som har en økonomisk formåen, og der er ikke taget stilling til dem, som ikke måtte have den samme økonomiske formåen. Det bryder regeringen sig ikke om. Det er ikke den politik, som regeringen står for.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Nå jeg tager ordet her, er det faktisk, fordi jeg gerne vil prøve, om jeg kan undgå, at debatten om det her, synes jeg, fornemme forslag, ryger af sporet. Jeg har utrolig svært ved at se den argumentation holde, som ministeren fører frem, at det her skulle være et forslag, som begunstiger nogen. Der står højt og tydeligt i forslaget, at man får den hjælp som man er visiteret til af kommunen i den form, at kommunen bliver forpligtet til at overføre værdien af den visitation i kroner og øre til et andelsselskab. Der kommer ikke en eneste krone mere ned ned i andelsselskabets kasse, end de pågældende personer enkeltvis ville have været berettiget til.

Jeg synes faktisk, det er lidt for dårligt af ministeren på den måde at prøve at afspore debatten fra starten.

Grete Schodts (S):

Andelsselskaber, bistand og personlig pleje for ældre.

Forslaget mener jeg medfører, at kommunerne forpligtes til at udlicitere personlig pleje og praktisk bistand til private aktører, altså i det her tilfælde et andelsselskab. Dette forslag betyder, at der bygges privatejede plejehjem, ældreboliger, hvor beboeren ejer sin andel. Det har jeg absolut ikke noget imod, det synes jeg er en god tanke, men kommunerne skal så stille en pose penge til rådighed for hver andelshaver til pleje- og omsorgspersonale, som andelsselskabet administrerer. Alene den tanke er nok til, at vi afviser forslaget.

Det her forslag peger kun i retning af forbedrede forhold for de økonomisk bedst stillede ældre. Desværre er forslaget et indgreb i det kommunale selvstyre. Der er i praksis tale om en videreførelse af Venstres felttog for at tvangsudlicitere offentlige opgaver.

Hvad er det, vi mangler allermest på ældreområdet lige nu og i mange år frem? Og hvad er det i fællesskabets ånd, vi har brug for og skal bruge økonomi og service til? Vi mangler personale, hjemmehjælper, social- og sundhedshjæl-

pere. Vi mangler hænder, mennesker, og forpligtelsen til at skaffe dem skal vi efter min opfattelse prioritere meget højt.

Boligforeningstanken, byggeri af mange flere almennyttige boliger i gadeniveau, de nye ældreboliger, de nye centre, bofællesskaber, oldeskoller, for den sags skyld også andelsboliger, hvor hjælpen kommer, når behovet opstår, den brede vifte af boligformer er en retfærdig social model, og det er faktisk det, vi i Socialdemokratiet støtter allermost.

Jeg afviser ikke andelstanken, tværtimod, men siger, at vores opgave først og fremmest er at støtte de svageste uanset boligform, ejere som lejere, som har brug for pleje, omsorg og praktisk bistand.

Kollektiv hjemmehjælp, gruppehjemmehjælp er i dag nøglen til at nå så mange hjem som overhovedet muligt og yde hjælp efter behov. Vi er klart imod, og det kan ikke komme overraskende, at personlig pleje skal overlades til private aktører.

Jeg har ikke brugt min taletid endnu, så jeg vil prøve at sige lidt om, hvordan jeg oplever det. Hjemme i mit sølvbryllupsvarter ejer vi alle sammen vores huse. Jeg læser det her forslag således: Så indrettet vi et hus, og vi er en andelsbevægelse, og så ansætter vi, der har en andel, en hjemmehjælper efter visitation og sender regningen til kommunen.

Hvis ikke det er privatisering ud over alle grænser, så ved jeg ikke, hvad det er. Det kan godt være, hr. Erik Larsen har ret i, at det er de samme lønkroner, der kommer ud, men det er nogle andre, der kan råde over hjemmehjælperne, ellers har jeg misforstået alt.

Else Winther Andersen (V):

Det er jo sådan, at der er flere og flere ældre, der i dag bor i en andelsbolig, og jeg vil da godt starte med at sige til socialministeren, at en andelsforening er et socialt fællesskab, hvor man er solidarisk og hjælper hinanden.

Det, vi vil med det her beslutningsforslag, er jo nemlig at give valgfrihed til en gruppe mennesker til at tilrettelægge den omsorg og pleje, de ønsker sig i deres alderdom.

De kan på den måde blive i det boligområde, i deres bolig, der tit er meget ældreegnet, for det er måske en bolig, de har fået i 50-års-alderen, og det giver dem tryghed. De bor et sted, i en periode hvor de er i en gråzone med helbredet,

hvor de så kan blive boende. Det vil på længere sigt i hvert fald også være en besparelse.

Det giver meget større variation og fleksibilitet i tilbudet til vore ældre medborgere. De, der bor i den andelsforening eller i nabolaget, har frihed til at deltage, de kan også lade være. Der er ingen, der bliver tvunget til det.

Men der er noget meget væsentligt, og det signal vil jeg godt sende til den socialdemokratiske ordfører, fru Grete Schødt, nemlig at det her er altså intet tagselvord. Man visiteres dertil af kommunen, og den pris, andelsforeningen skal have, er en gennemsnitspris, som man aftaler. Det er intet tagselvord, og det er i hvert fald ikke en udlicitering.

Tilsynet vil jo stadig væk ligge hos kommunerne. Det er ikke et spørgsmål om, at nogle ældre mennesker køres ud i et hjørne, uden at der er et ordentligt tilsyn med dem.

Ved at andre andelsboligforeninger også kan være medlemmer her, hvad er det så der sker? Det er, at den gruppe ældre får mulighed for at lære nogle andre at kende, og taler vi ikke om her i denne Folketingssal, at det er godt med et socialt netværk, når man bliver ældre, og at det er godt, at vi styrker det sociale frivillige arbejde?

Det vil altså sige, at man kan blive medlem af en andelsforening, der påtager sig denne opgave og måske også udfører et frivilligt arbejde med at få det til at fungere. Det kan være som at putte frivillighedstimer i en bank, som man så selv kan hæve af, når man bliver ældre, og det er ikke noget, der koster det offentlige én krone.

Jeg tror oven i købet, at i det her, og det har bestemt ikke været tilsigtet med beslutningsforslaget, kan der ligge en besparelse, for ved at de ældre kan blive boende i andelsboligen noget længere, vil der være en besparelse i boligsikring, fordi boligsikringen jo ikke er 100 pct. i en andelsboligsammenhæng.

Hvis man absolut skal være negativ, kan man jo så være det fra både regeringens og Socialdemokratiets side, men de argumenter, de er kommet med, er i hvert fald ikke holdbare. Det er ingen udlicitering, og det er det modsatte af usolidarisk. Det er solidaritet, det ligger i selve andelstanken.

Vi håber på, at det får en positiv udvalgsbehandling, og at det kan føre til en vedtagelse her i Folketinget af det her beslutningsforslag. Det kunne være en meget spændende nytænkning til gavn for vores ældre medborgere.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Kan jeg blive enig med Venstres ordfører om, at der står i beslutningsforslaget, at det bliver muligt at oprette andelsselskaber, som skal varetage den praktiske bistand og den personlige pleje for de ældre borgere, at kommunen forpligtes til at tegne en driftsoverenskomst med andelsselskabet og betaler et nærmere fastsat beløb for det antal ældre andelshavere, som er visiteret til praktisk bistand eller personlig pleje i hjemmet, og som samtidig ønsker, at andelsselskabet skal levere den visiterede pleje?

Hvis vi er enige så langt, vil det sige, at det er andelsselskabet, der bliver arbejdsgiveren.

Ældre uanset leje- eller ejerforhold må da aldrig blive afhængige af, hvilken boligform de har. Ældre ønsker da at blive boende i deres nærområde, uanset i hvilken boligform, og derfor er boligministerens nye oplæg om en bredere vifte den rigtige vej.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Fru Grete Schødt vil jeg rose for, at hun er god til at citere fra beslutningsforslaget. Men der blev stoppet lige tidligt nok, for der står også, at den enkelte ældre ikke kan tvinges til at deltage i dette andelsselskab. Hvis nogle ønsker at have den offentlige hjemmehjælp, skal de ikke tvinges. Der er en reel valgmulighed i dette her med størst muligt hensyn til den ældre og også til, at den ældre kan få en høj livskvalitet i det her.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Og så er det fru Pia Christmas-Møller som ordfører.

Pia Christmas-Møller (KF):

Som medforslagsstiller kan jeg på Det Konservative Folkepartis vegne give tilslutning til beslutningsforslaget.

Vi oplever i disse år et stigende behov for, at ældre mennesker får mulighed for at indrette deres dagligdag, deres tilværelse så fleksibelt som overhovedet muligt, at der er så mange tilbud som overhovedet muligt.

Vi oplever, at flere og flere i 40-45-årsalderen ønsker at planlægge deres tredje alder, deres seniortilværelse. De ønsker i god tid at sikre sig muligheden for en glidende tilbagetrækning fra arbejdslivet. De ønsker selv at påvirke rammerne for pensionisttilværelsen. Det kræver, at der

er mange muligheder. Det kræver også, at der er mange forskellige muligheder for bolig.

Mange politikere taler positivt og varmt om mulighederne for at stifte oldekoller, som man kalder dem. Det er en god idé for mange mennesker; det er en god idé at tilrettelægge det i god tid. Hvorfor i alverden skal det ikke kunne foregå i en andelssammenhæng? Og hvorfor skulle vi ikke fra lovgivningens side give mulighed for, at den slags boligformer kan blive understøttet af yderligere praktisk og personlig hjælp, når tiden kommer? Hvorfor kunne vi ikke fra lovgivningens side give mulighed for, at man kan blive understøttet i de sociale netværksopbygninger?

Vi taler så meget om, at det største problem på ældreområdet i Danmark i virkeligheden er ensomhed. Vi taler om, at man på forebyggelsesstadiet kunne nå meget langt, hvis der var mere solide netværk. Hvorfor i alverden ikke understøtte en idé, som kan gøre det mere muligt at etablere sociale netværk, som også kan holde langt ind i alderdommen?

Det er i virkeligheden de principper og tanker, der ligger bag beslutningsforslaget, og jeg må sige, at det, Socialdemokratiet har fremhævet som værende argumenter imod forslaget, er udtryk for, at man totalt har misforstået forslaget. Man taler om tvangsudlicitering. Det har intet på sig. Hvad er det, forslaget i sin kerne går ud på? Ja, det går ud på, at der skal kunne etableres et andelsselskab i forbindelse med en andelsboligforening, og at den skal kunne tilbyde praktisk og personlig hjemmehjælp til personer, som efter det almindelige offentlige system ville være visiteret til det. Kommunen skal godkende kvaliteten. Kommunen har altså fortsat myndighedsansvaret, lige så vel som kommunen fortsat har det økonomiske ansvar for, at de borgere, som er visiteret til en ydelse, også får den.

Det, vi altså lægger op til her, er, at borgerne frivilligt og på eget initiativ kan få den ydelse leveret fra en andelsselskab, som i øvrigt matcher den boligmaessige ramme, de har valgt.

Det er en mulighed blandt mange, og jeg vil gerne sige det ligeud til Socialdemokratiet og til ministeren: Dette forslag er et delelement i den samlede strategi fra K og V's side, gående på at sikre borgerne frit valg på hjemmehjælpsområdet. Frivalgstankegangen i endnu en variation er, hvad det her forslag går ud på. Det handler ikke på nogen måde om alene at fortrinsstille mennesker, som har råd til at købe en andelsbolig. Det har intet på sig, intet.

Hvis Socialdemokratiet vil vende tommelfingeren ned til det her forslag, er man nødt til at finde nogle flere sagligt begrundede argumenter.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Den her debat virker, ligesom hverken Venstre eller De Konservative nogen sinde kommer ud i den virkelige verden.

Vi har de mest velfungerende boliger, almennyttige boliger med ældrecentre, plejefaciliteter, servicearealer, frivillige hjælpere, vi har alt, og alt kan lade sig gøre. Det kan man da også bare gøre, hvis man bor en i andelsbolig. Det samme kan da nøjagtig foregå der.

Men man skal være andelshaver for at have et frit valg, og det er det, vi er imod. Alt det, ordførerne for forslagsstillerne står og siger, foregår ude i samfundet hver eneste dag, så der er ingen grund til det her beslutningsforslag, det er fuldstændig overflødigt. Fuldstændig.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg ved ikke, om fru Grete Schødt kunne høre, hvad hun selv stod og sagde, men hvis ikke har hun jo mulighed for at læse sig til det.

Hvis det, fru Grete Schødt sagde, var rigtigt, så forstår jeg overhovedet ikke Socialdemokratiets argumentation i forrige uge, hvor vi havde K og V's forslag om frit valg på hjemmehjælpsrådet til behandling her i salen. Hvis det er muligt, hvorfor så overhovedet være sådan imod det?

Vi ønsker, at borgerne skal have mulighed for selv at bestemme, hvem der skal ind i deres hjem; det lægger vi ikke skjul på. Her kommer vi med et forslag, som giver mulighed for, at praktisk og personlig pleje kan udføres inden for den ramme, der hedder en andelsforening. Det er et skridt i den rigtige retning, men vi ønsker grundlæggende, at der bliver frit valg for alle. Det kan Socialdemokratiet ikke med rimelighed være i tvivl om.

Vi ønsker samtidig at fastholde myndighedsansvaret hos kommunen. Vi ønsker også at fastholde kommunernes ansvar for, at kvaliteten er på et ordentligt niveau, og vi ønsker, at kommunen fortsat skal have tilsynsforpligtelsen.

Det, der altså står tilbage, er alene, om borgerne selv skal have lov til at bestemme, hvem der kommer ind i deres eget hjem, og det er det, at Socialdemokraterne gang på gang mener, at det kan

de bedst bestemme. Vi mener, det kan borgeren bedst.

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil starte med at kvittere for Venstres opfindsomhed, når det drejer sig om forskellige skridt i retning af få privatakører til at overtage offentlige opgaver. Jeg synes, at fantasien er meget stor, og det er ikke sagt i nogen ond mening. Jeg synes altid, man skal kvittere for, når der er meget fantasi.

Men det er jo klart, at det jo afgørende skiller mellem SF, Venstre og De Konservative ved, om man synes, at denne her type opgaver bedst varetages i det offentlige system, eller man ønsker at lægge store dele af opgaverne ud privat. Det er en både praktisk og en ideologisk skillelinje i debatten, og derfor kan vi selvfølgelig ikke støtte forslaget her.

Jeg vil så sige lidt om forslaget i øvrigt. Jeg synes, at der er meget god idé i overvejelserne om at sikre flere penge til fællesarealer i forbindelse med boliger. Det var jo noget af det, vi var optaget af, da vi forhandlede finansloven for år 2001, og det er vel en kendt hemmelighed, at grunden til, at beløbet til at støtte blev forhøjet, er SF's indsats i forhandlingerne, og på samme måde med de ting, vi også med Enhedslistens hjælp fik igennem i forhold til genoptræning og akuttuer.

Men jeg synes i virkeligheden, det lidt ærgerlige ved debatten er, at vi ikke får den egentlige debat, nemlig om, hvad det er, der er hovedproblemet på ældreområdet. Det er efter SF's opfattelse følgende:

For det første at vi mangler et markant forøget ældreboligbyggeri. Der har været en lang debat her fra morgenen af om boligpolitik, og jeg skal ikke gentage den debat, men bare sige, at krumtappen for at få bedre forhold for de svageste ældre er at sikre, at vi får flere ældreboliger og har mulighed for at give tilskud til fællesarealerne rundt omkring.

For det andet skal der være flere ansatte. Jeg tror også, at Venstre og De Konservative vil medgive, at der kommer ikke flere ansatte ud af det her forslag. Altså man roder lidt rundt med tingene og sådan noget, det er på den måde et lidt langhåret forslag, men der kommer ikke flere mennesker ud af det sådan i kød og blod, og det, der er vores hovedproblem på ældreområdet, er jo, at specielt den praktiske hjælp har brug for, at der er flere ansatte.

Det er et tema, som Venstre og De Konservative glemmer, hver gang vi har finanslovforhandlinger, og det er ærgerligt, for det er jo der, man har mulighed for det, men det er selvfølgelig, fordi det kolliderer med andre mål: målet om, at de offentlige udgifter ikke må stige, målet om, at der ikke må ansættes flere i den offentlige sektor og sådan noget. Så er man selvfølgelig nødt til i stedet for at bevæge sig ud med hokuspokusforslag af forskellig art, og jeg har kvitteret for, og det vil jeg godt gøre igen, at fantasien er meget stor, men ligesom ved enhver anden form for trylleri og magi løser det ikke problemet.

For det tredje tror jeg, det er vigtigt at sikre flere andelsboliger, altså et højere andelsboligbyggeri.

For det fjerde er det vigtigt at være opmærksom på, at om ganske kort tid går regeringen i gang med at forhandle kommunalaftaler med kommunerne og amterne. Der er det fantastisk vigtigt, at man skaber det råderum, der både giver mulighed for et langt mere ambitiøst byggeri på ældreområdet og også giver økonomisk rum til at ansætte nogle flere.

Så summa summarum: Interessant at se forsøget på at få udliciteret i mange forskellige variationer. Vi venter spændt på det næste. Vi er ikke i stand til at støtte forslaget.

Aase D. Madsen (DF):

Dansk Folkeparti er enig i, at der ligger visse muligheder i forslaget, som vil kunne forbedre muligheden for, at ældre i andelsboligforeninger kan blive længere i boligen, hvis der etableres den nødvendige service, pleje og bistand, der er behov for i forbindelse med boligen.

Bofællesskaber er en god løsning for ældre, der ønsker at flytte fra ensomheden i f.eks. et parcelhus og over i et fællesskab. De andelsselskaber, der skal oprettes, skal ifølge forslaget også have mulighed for at opføre servicearealer med et tilskud på 40.000 kr. pr. bolig.

Endvidere skal kommunen forpligtes til at tegne driftoverenskomst med andelsselskabet. Det lyder lidt for dramatisk og drastisk i mine ører; men vi må se nærmere på, hvad det kan indebære. Men når kommunen indgår driftoverenskomst, skal kommunen naturligvis bevare ansvaret for ældreplejens kvalitet og tilsynet med plejen.

Dansk Folkeparti er skeptisk over for, om de mange – jeg regner med, det bliver små – andelsselskaber får mulighed for at blive professionelle nok til at løfte opgaven. Der skal jo ansæt-

tes dygtige medarbejdere til pleje og de almindelige hjemmehjælpsopgaver. Og bliver volumen stor nok, hvis det kun er få beboere, der er visiteret til den service, som andelsselskabet skal yde?

Selv om det er bofællesskaber for ældre, forslaget sigter på, er det jo ikke alle, der har behov for andelsselskabets ydelser, og det er derfor heller ikke alle, der er visiteret til dem. Desuden skal det være frivilligt at tilslutte sig andelsselskabet.

Men jeg tror altså, det bliver meget, meget svært at få det til at fungere. Og jeg kan i realiteten ikke se forskellen på, at et privat firma overtager serviceydelserne, bortset fra de pæne ord der er i bemærkningerne til forslaget om, at andelsselskaberne skal være nonprofit. Men det er måske taget med, fordi her op til valget lyder privatisering og udlicitering ikke så godt, det er efterhånden blevet et fyord. Så det kan jo være derfor.

Jeg er meget skeptisk over for, om de her andelsselskaber kan blive professionelle nok.

I øvrigt vil jeg gerne spørge forslagsstillerne, hvorfor der ikke er medtaget ejerlejlighedsforeninger i forslaget. Der må jo også kunne oprettes en lignende form for serviceselskaber, der skal tage sig af behovet hos de ældre, der bor dér.

Men for Dansk Folkeparti er der alfa og omega, at *alle* ældre skal have den pleje, omsorg og tryghed, de har behov for. Så hvis dette forslag peger i den retning, er Dansk Folkeparti med. Men der er mange sten, der skal vendes, før Dansk Folkeparti helhjertet kan gå ind i dette forslag.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

CD er jo et pragmatisk parti og derfor åben over for gode forslag, hvor de så måtte komme fra i salen.

Men jeg må også samtidig sige, at jeg ikke har hørt noget folkekrav om at indrette sig på denne her måde noget steds fra. Vi har heller ikke haft det fremme i vores debatter før. Og egentlig er det ærgerligt, at det kommer på denne tid af året, for det kunne have dannet grundlag for, at vi kunne have debatteret nogle ting, som jeg synes, vi skal fortsætte med, og det drejer sig om, hvordan vi servicere de ældre på det her område.

Der er det bare om at holde fast i det, vi har nu og også meget gerne udbygge det, for der er stadig væk store problemer med det.

Den eneste måde, jeg har set det gjort på før, var en kommune, der havde et stort plejecenter. De aftalte med administrationen, at de fik tillagt et vist antal timer, og dem skulle de så fordele på stedet. Det vil sige, at det er den model, hvor man siger, at der er et snit. Vi har så og så mange, og vi regner med, at de gennemsnitligt koster så og så meget. Det bliver så overladt til i dette tilfælde andelsselskabet.

I det andet tilfælde var det jo så spørgsmålet om at overlade pengene til det her store plejecenter, og det blev til utilfredshed mellem dem, der boede der, fordi man syntes, at det var urimeligt, at nogle fik så meget af puljen og andre mindre.

Det bryder i øvrigt også med det princip, som vi selv har stået og talt utrolig meget om herinde, nemlig at den enkelte skal vurderes særskilt. Men det kunne man jo godt gøre i et andelsselskab. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor det skal være et andelsselskab. Jeg kan godt forstå, at man gerne vil noget nyt, og at man gerne vil udvikle området, men så ville jeg synes, vi skulle gøre det sammen.

Og når jeg siger sammen, så mener jeg også regeringspartierne, og det siger jeg, fordi jeg vil så gerne, at der er så stor en bredde som overhovedet muligt bag det, vi laver på ældreområdet, så det holder lidt.

CD kan ikke støtte forslaget.

Anders Samuelsen (RV):

Sådan nogle forslag, som i en eller anden grad er småinspireret af en eller andet østeuropæisk, centralistisk tankegang, er ikke noget, Det Radikale Venstre støtter. Og vi støtter altså heller ikke det her forslag, for der står i første linje i andet afsnit, at kommunerne forpligtes til at tegne driftsoverenskomst med andelsselskabet. Og vi mener ikke, at fordi vi herinde på Christiansborg tror, at vi har fundet de vises sten, skal vi forpligte samtlige landes kommuner til at gøre det på én bestemt måde. Det går vi ikke ind for.

Vi går ind for at stille muligheder op for kommunerne, så de kan udøve det kommunale selvstyre i al dets mangfoldighed, det er fint nok. Men det med at forpligte kommunerne til, at fordi nogen har fået en genial idé et eller andet sted, så skal det være noget, der skal stilles til rådighed alle mulige andre steder, mener vi er en dårlig idé. Det er udtryk for, at vi er for langt fra sommerferien endnu. Vi skal se at få noget sommerferie herinde, det tror jeg vil være en god idé.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg må indrømme, at jeg overhovedet ikke har læst det her forslag, sådan som regeringen og Socialdemokratiet har læst det.

Jeg kan ikke se nogen elementer af hverken udlicitering eller privatisering i det. Tværtimod ser det for mig ud, som om Venstre netop har sat alle de bånd og grænser og foretaget udrensning af enhver art, der kunne gøre, at det kunne ligne udlicitering og privatisering, og det kan jeg da kun kvittere for.

Det er måske igen et udtryk for, at Venstres sociale ordfører og ideologiske ordfører ikke taler med helt samme tunge. Heller ikke det overrasker mig så frygteligt.

Men vi er faktisk positivt indstillet over for tanken om at give modtagerne af personlig og praktisk bistand større valgmulighed, og tanken om et nonprofit andelsskab, der helt på linje med f.eks. selvejende plejehjem eller daginstitutioner skulle kunne indgå en driftsoverenskomst med kommunen om, at selskabet tilrettelægger og yder hjælpen, er ikke i modstrid med mine principper om kollektivitet og ligeværdighed og støtte til de svageste ældre i hjemmeplejen. Og jeg opfatter det som sagt hverken som udlicitering eller privatisering.

Derimod kan jeg være i tvivl om, hvorvidt det ikke allerede kan lade sig gøre med den nugældende lovgivning. Man kan jo allerede med § 71, stk. 3 selv vælge den person, der skal udføre den praktiske bistand, man er visiteret til. Vedkommende skal efterfølgende godkendes af kommunen, sådan at der er sikkerhed for, at de fornødne faglige kvalifikationer er til stede. Det giver også mulighed for, at f.eks. en gruppe ældre i et boligområde på den måde sammen kan vælge deres hjemmehjælp.

Det er vigtigt, at man sikrer, hvis man vælger f.eks. at åbne denne mulighed for andelsselskaber, at kommunen fortsat har det overordnede myndighedsansvar, og at det er kommunen, der visiterer til hjælpen. Det fremgår også af forslaget.

Det er vigtigt, at medarbejderne i andelsselskabet sikres en socialfaglig forankring i den kommunale hjemmepleje, sådan at de fordele, der er ved at kende f.eks. sagsbehandlere i pensionsafdelingen, kommunens ergo- og fysioterapeut osv. bevares, men det kan da sagtens lade sig gøre inden for det her forslags rammer at finde samarbejdsformer, sådan at det tværfaglige samarbejde sikres.

Det er så ikke noget, forslagsstillerne har gjort noget ud af, men det er noget, jeg synes er vigtigt.

Derudover er det vigtigt for Enhedslisten at understrege, at vi ved andelsboligforeninger selvfølgelig forstår både private andelsboligforeninger og almene boligorganisationer, sådan at både eksisterende og kommende private andelsboligforeninger og eksisterende og kommende afdelinger under almene boligforeninger bliver omfattet af ordningen. Det burde vel også være muligt at lave reglerne for andelselskaberne sådan, at det ikke kun er beboerne i de traditionelle andelsforeninger, der kan oprette den.

En gruppe ældre i Vollsmose eller Tingbjerg skal selvfølgelig også have den samme mulighed. Hvis viljen til at indtænke ældre med andre boformer end de traditionelle andelsboliger er til stede, så kan de praktiske løsninger selvfølgelig findes.

Enhedslisten er som sagt meget positivt indstillet over for selve ideen i forslaget og håber, at det under udvalgsarbejdet vil være muligt at nå et resultat. Selvfølgelig bør man så i den debat også naturligt inddrage diverse ældreorganisationer i den endelige udformning.

Tove Videbæk (KRF):

Beslutningsforslag nr. B 188 synes vi i Kristeligt Folkeparti er et meget spændende forslag, som handler om oprettelse af andelsselskaber, der på nonprofit solidarisk basis skal varetage praktisk bistand og personlig pleje i hjemmet for ældre borgere.

Andelsselskabet skal oprettes i tilknytning til en eksisterende andelsboligforening eller i tilknytning til en kommende andelsboligforening. Hensigten er, at ældre borgere kan blive boende i den samme ældreegnede bolig resten af livet.

Når det så er sagt, så tror vi i Kristeligt Folkeparti ikke, at vi kommer uden om det forslag, som Kristeligt Folkepartis Flemming Kofod-Svendsen fik førstebehandlet i går her i Folketingssalen, nemlig B 76, om bedre vilkår for selvejende ældre boliginstitutioner og selvejende plejecentre.

Vi har brug for mange, mange flere boliger af forskellig art på dette område. Vi skal som her i B 188 sørge for bedre pleje og praktisk hjælp i hjemmet. Det skal vi i allerhøjeste grad, men vi skal så sandelig også, f.eks. via B 76, sørge for flere ældre- og plejeboligpladser. Og gerne i et miljø med en atmosfære, med en grund- og livs-

holdning, som den ældre kan identificere sig med.

Kristeligt Folkeparti støtter B 188.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Erik Larsen.

Erik Larsen (V):

Jeg synes, det har været en spændende debat, der har været om forslaget. Jeg er selvfølgelig ked af, at der er nogle, som måske ikke helt har forstået intentionerne eller ånden i forslaget.

For lige at prøve at trække det kort op, hvad er så baggrunden for, at Venstre fremsætter det her forslag? Ja, det er ganske enkelt, fordi vi ved, at der i andelsbevægelsen og i andelstanken ligger en stor del solidaritet, der ligger en forpligtelse til i fællesskab at løse nogle opgaver, som man er fælles om, og nogle problemer, som alle kan risikere at få.

Derfor er der ikke noget hokusfokus, som hr. Villy Søvnald sagde. Det er faktisk meget enkelt: Hvad er gevinsten? Det er, at vi får aktiveret nogle kræfter, som ligger hos mange ældre, som ønsker, at det overskud, de måske har, kan bruges i en positiv sammenhæng af andre i det nære samfund omkring dem. Og her er der en opgave, synes jeg, som vi godt kunne give lov til at blomstre.

Jeg vil gerne sige tak til dem, som har støttet forslaget. Hr. Villy Søvnald havde en masse gode tanker om ældrepolitikken, men kom egentlig ikke særlig meget ind på substansen i forslaget.

Jeg vil gerne sige til fru Aase D. Madsen, at det her med nonprofit er ikke opfundet til en eller anden bestemt lejlighed, men andelstanken, andelsbevægelsen bygger i grundsubstansen på, at man er et nonprofitforetagende.

Vi har ikke overvejet, hvorvidt den her model kunne udbredes til ejerboligforeninger og andre typer, men det er da noget, vi gerne vil se på under udvalgsarbejdet. Men når vi har valgt at knytte forslaget til andelsboligforeninger, er det jo, fordi de mennesker, som har valgt den boligtype, også har valgt en form, som netop indeholder andelsprincippet, og man dermed må formode, at de mennesker også har lyst til at gå videre med at udbrede den tanke.

Jeg vil sige til fru Jette Gottlieb, at jeg var glad for hendes indlæg her, glad for, at fru Jette Gottlieb har læst forslaget med de briller, som jeg mener forslaget skal læses med, og jeg er meget villig til, at vi også under udvalgsarbejdet præ-

ver at se på, om man kan udvikle ideen her til at blive en lidt bredere mulighed.

Jeg kan godt tælle stemmer og se, at forslaget måske ikke har den store mulighed lige nu. Jeg synes, det er lidt synd for alle dem, som gerne ville prøve det her i praksis.

Der blev fra en af ordførerne nævnt, at det her ikke var et folkeligt krav. Jeg ved ikke, hvor meget der skal til et folkeligt krav, men jeg ved i hvert fald, at der er mange ude i landet, som har det ønske, at man kunne etablere noget af det, der ligger i forslaget her, i forbindelse med deres bolig.

Og når de har det, så skyldes det nogle af de ting, jeg har været inde på, men også at man ser muligheden for, at man kan undgå et boligskift i sin ældre periode ved netop at organisere sig på denne her måde.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil bare spørge hr. Erik Larsen, om ikke han er af den opfattelse, at det er muligt at etablere det her forsøgsvis via § 71, stk. 3, sådan at der rent faktisk er nogle muligheder for at arbejde med det, uanset om der er flertal for dets gennemførelse her og nu som en almenregel.

Det, jeg taler om, er spørgsmålet om, hvor forpligtende »forpligtet« er i beslutningsforslags teksten. Men er det ikke muligt via § 71, stk. 3 at etablere andelselskaber af den art, som kan varetage de opgaver?

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Det tør jeg ikke svare på på stående fod, men det er noget, jeg meget gerne vil undersøge, for det var jo en mulighed for, at man dermed måske kunne få nogle ting sat i gang, som så kunne danne skole for andre.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 193:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et socialpolitisk råd.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.
(Fremsat 25/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

SF opfordrer regeringen til at nedsætte et uafhængigt socialpolitisk råd, som skal være meget bredt favnende i forhold til socialt arbejde. Vi har diskuteret forslaget før.

Det socialpolitiske råd skal efter forslaget varetage udredende, oplysende og debatskabende funktioner om det sociale arbejdes udførelse og dets virke. Rådet skal endvidere have til opgave at følge udviklingen i det sociale arbejde samt at overvåge og vurdere såvel den offentlige som de frivillige organisationers indsats.

Det er altså endog væsentlige opgaver, der tiltænkes rådet.

En lang række af de funktioner, et eventuelt socialpolitisk råd ifølge forslaget skal have, bliver da således også allerede udført i dag. En række af opgaverne varetages i dag af de råd og organer, der er etableret fra de enkelte målgrupper f.eks. ÆldreForum, Det Centrale Handicapråd, Børnerådet, Kontaktudvalget til Frivilligt Socialt Arbejde osv. osv. Hertil kommer så en række videns- og formidlingscentre.

I relation til arbejdsmarkedet har koordinationsudvalgene en væsentlig opgave, de skal så nede på det lokale niveau følge med i, hvad der foregår og være med til at præge debatten. Så er der Det sociale Råd, der blev etableret her i år 2000, som dækker området inden for den aktive socialpolitik; mange af de funktioner, som jo faktisk bliver skitseret i SF's forslag.

Med hensyn til de socialt svageste stillede grupper, som tidligere har manglet et råd eller et organ, eller hvad man nu vil kalde det, ja, der har man nu etableret organisering, der har til formål at forbedre forholdene for disse personer bl.a. udredende, men også oplysende aktiviteter.

For det første har vi etableret Videnscenter for Alkohol, som har til opgave at indsamle og bearbejde og formidle viden om alkoholpolitikken.